

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 30

28. srpnja 2016.

cijena 200 Ft

Kamp hrvatskoga jezika i kulture u Udvaru

Foto: Branka Pavić Blažetin

7. stranica

Dan sela u Santovu

6. stranica

III. Susret Hrvata Raca

10. stranica

XIV. Šopronski hrvatski dani

11. stranica

Komentar

Ljetni kampovi za sve nas

Kada se sjetimo svojega djetinjstva, sigurno i nama pada na pamet neki od ljetnih kampova kamo smo ili htjeli ili kadšto morali otići. No nakon toliko godina, mislim da najveći dio nas ima lijepe uspomene. Kako kažu, vrijeme sve uljepšava... U davnije vrijeme kampovi su činili dio ljeta, ono vrijeme kada su djeca bez roditeljskog nadzora, zajedno s prijateljima, razrednim drugovima mogla uživati u šarolikim programima, sudjelovati u raznim zadacima, a uza zabavu, dakako ni učenje nije bilo izostavljeno. Jezični, športski, plesni, glazbeni, vjerski, filmski, kampovi samo su neki od bezbrojnih vrsta od kojih roditelji i djeca mogu izabrati onaj koji im se najviše sviđa. U vrijeme kada sve više moramo činiti radi opstojnosti naše zajednice, ovi su kampovi itekako važni. Djeca koja idu u razne kampove što ih organizira naša hrvatska zajednica, dobiju onaj plus što će i u njima učvrstiti hrvatsku svijest. Pomoću tih kampova mogu se što bolje upoznati s hrvatskom kulturom, jezikom, običajima, glazbom itd. Ta vrsta okupljanja djece čini dio našega postojanja u budućnosti, bez njih bismo teže mogli sačuvati sve ono što imamo. Bit je kampova i to da u njima sudjeluju djeca iz svake regije. Zbog udaljenosti katkad, barem dok su mali, ne znaju regionalne razlike, kakvi su plesovi u hrvatskim krugovima drugih dijelova Mađarske, nepoznata im je glazba, pjesme, pa i jezik. Zahvaljujući tim organizacijama, oni se zbliže.

Važno je da djeca rođena u hrvatskim obiteljima, već od ranoga djetinjstva upoznaju naše narodno blago, da su odgojena tako da i ubuduće čuvaju kulturnu baštinu koju su čuvali i naši predci.

U tijeku su kampovi, ljetni, prijateljski, školski, kampovi koje organiziraju hrvatske narodnosne samouprave, civilne udruge. Svi oni koji se prihvađaju poslova oko kampova za održavanje istih natjecale su se za sredstva državne potpore u kategoriji „za priređivanje kampova hrvatskoga (narodnosnoga) narodopisa, umjetnosti, za očuvanje običaja i čitalačkih kampova u jezičnoj okolini“. Kod nekih su ta sredstva dostana, kod nekih sudionici kampova uplaćuju kotizaciju sudjelovanja istima.

Sve u svemu mnogo je „hrvatskih kampova“ ovih mjeseci. Neki su već kampirali, neki su kampovi u tijeku, a neki će tek kampirati.

L. G.

Glasnikov tjedan

Okupivši ove godine u Zagrebu nastavnike i odgovornosti koji izvode nastavu na hrvatskome jeziku diljem svijeta, na trodnevno druženje i učenje, održan je godišnji stručni skup Agencije za odgoj i obrazovanje. Sjećam se seminara koji su trajali i po dva tjedna, i to na najljepšemu moru na svijetu, jadranskome. Postupno su se oni smanjivali na desetak, pa tjedan dana, a odnedavno unatrag nekoliko godina i pre-

Mađarske, mogla biti zanimljiva i važna informacija za našu hrvatsku zajednicu. Ništa zato, tu nam je internet, brži i od vjetra, pa odmah vidimo tko je putovao, i da se okupilo na skupu podosta ljudi, vidimo i poznata i nepoznata lica te čitamo izvješća koja ćemo vam prenijeti na stranicama tjednika Hrvata u Mađarskoj. Ravnateljica Agencije za odgoj i obrazovanje, kojoj je povjeren organiziranje ovoga skupa od

Provedbom ovoga stručnog usavršavanja Agencija nastoji pridonijeti unapređivanju i razvoju odgoja i obrazovanja na području školovanja djece hrvatskih građana u inozemstvu, uza želju da pripremljeni sadržaj, predavanja i radionice, budu na osobnu izgradnju i profesionalnu korist u idućoj školskoj godini.

selili se s mora na kontinent. Nije to loše, prilika je to za stručno usavršavanje kroz četiri dana. Valjda je bilo korisno i uspješno. Iz agencijskih vijesti i izvješća tako proizlazi. Ne znam, nisam sudjelovala na skupu, dapače, uredništvo čak ni obavijest o odvijanju toga nije dobilo ni sa kojih strana, a valjda ima takvih koji su službeno upleteni u tu priču. Stoga bi i vijest o tome da su na skupu sudjelovali pedagozi iz

2007. godine, poželjela je svim sudionicima srdačnu dobrodošlicu u Zagreb i istaknula da organizacijom i provedbom ovoga stručnog usavršavanja Agencija nastoji pridonijeti unapređivanju i razvoju odgoja i obrazovanja na području školovanja djece hrvatskih građana u inozemstvu, uza želju da pripremljeni sadržaj, predavanja i radionice, budu na osobnu izgradnju i profesionalnu korist u idućoj školskoj godini. Uz priliku za višedisciplinarno stručno usavršavanje, skup je i prigoda za posjet domovini, upoznavanje s kulturnom i prirodnom baštinom te razmjenu ideja i iskustava – kazala je ravnateljica Agencije. Okupljene je pozdravio i ministar znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Ured Predsjednice Republike Hrvatske uputio je pozdravno pismo u kojem svim sudionicima zahvaljuje na radu koju ulažu u promicanje hrvatskoga jezika uza želju za uspješnim radom i boravkom u Hrvatskoj.

Branka Pavić Blažetin

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, svaki radni dan od 18 sati pet radijskih emisija s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati.

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.

Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia.

Stručni skup za odgojitelje, učitelje i nastavnike

Odgojitelji, učitelji i nastavnici, koji u zemljama diljem Europe i svijeta izvode nastavu na hrvatskome jeziku i podučavaju djecu hrvatske manjine, iseljenika i Hrvata u BiH, okupili su se u Zagrebu na stručnome skupu koji je organizirala Agencija za odgoj i obrazovanje. Svečanim otvaranjem uz brojne uzvanike i uvažene goste, u Osnovnoj školi Kajzerica 5. srpnja 2016. započelo je stručno usavršavanje za više od 90 odgojno-obrazovnih radnika iz Australije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Italije, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije i Švedske.

Ravnateljica Agencije za odgoj i obrazovanje Jadranka Žarković-Pečenković poželjela je svim sudionicima srdačnu dobrodošlicu u Zagreb i istaknula da organizacijom i provedbom ovoga stručnog usavršavanja Agencija nastoji pridonijeti unapređivanju i razvoju odgoja i obrazovanja na području školovanja djece hrvatskih građana u inozemstvu. – Želja mi je da vam pripremljeni sadržaj, predavanje i radionice budu na osobnu izgradnju i profesionalnu korist u idućoj školskoj godini. Osim prilike za višedisciplinarno stručno usavršavanje, ovaj je skup svakako i prilika za posjet domovini, upoznavanje s kulturnom i prirodnom baštinom te razmjenu zamisli i iskustava – kazala je Jadranka Žarković-Pečenković. Osobitu zahvalu uputila je Osnovnoj školi Kajzerica, ovogodišnjoj školi domaćinu, na podršci u organizaciji ovoga stručnoga skupa. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa 2007. godine povjerilo je Agenciji za odgoj i obrazovanje organizaciju i provedbu ovoga skupa, istaknula je uvodno voditeljica stručnog usavršavanja Tihana Šimunić, te izrazila zadovoljstvo da se ove godine skup održava prvi put u Zagrebu koji je sudionike dočekao raširenih ruku.

Sudionike skupa pozdravili su Jelena Pavičić-Vukičević, potpredsjednica Skupštine Grada Zagreba, želeći im ugodan boravak u hrvatskoj metropoli. Željko Rupić, zamjenik ravnatelja Hrvatske matice iseljenika, ustanove koja već 65 godina skrbi o hrvatskoj nacionalnoj, kulturnoj i jezičnoj samobitnosti, i Milan Bošnjak, savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. – Posao koji je vama povjeren jedan je od najplemenitijih i najvažnijih poslova koje čovjek može raditi. Biti učitelj, nešto je dostojanstveno. A biti učitelj materinskoga jezika, daje dodatnu snagu jer jezik nosi tradiciju, dušu i život svakoga naroda. – naglasio je Milan Bošnjak. Zahvalio je svim učiteljima i nastavnicima na rezultatima i uspjesima koje postižu sa svojim učenicima, posebno zato što često rade u sredinama koje nose mnogo izazova i nisu posve prijateljski raspoložene prema hrvatskoj zajednici.

Predrag Šustar, ministar znanosti, obrazovanja i športa, uputio je iskrene zahvale odgojiteljima, učiteljima i nastavnicima iz inozemstva na radu i trudu što ga ulažu u obrazovanje djece hrvatskih građana u inozemstvu. – Znam koliko je to teško, a ko-

liko je to dragocjeno za nas. Zato stojim vam na raspolaganju, i ono što imamo, kao primjerice ovaj stručni skup, zadržat ćemo bez obzira na sve okolnosti – kazao je ministar Predrag Šustar i pozvao sve na suradnju s Ministarstvom u stvaranju budućih planova i radnja. Ured Predsjednice Republike Hrvatske uputio je pozdravno pismo u kojem se svim sudionicima zahvaljuje na radu što ga ulažu u promicanje hrvatskoga jezika uza želje za uspješan rad i boravak u Hrvatskoj.

U Zagrebu će sljedeća četiri dana učitelji i nastavnici koji dolaze iz cijele Europe i svijeta, primjerice učiteljica iz Hrvatske osnovne škole Miroslava Krležje iz Pečuha, učiteljica iz Osnovne škole Nermaid u Rumunjskoj te nastavnica hrvatskoga jezika u Grazu, imati prigodu upoznati se i proširiti svoja saznanja o nizu važnih tema i sadržaja koji će im koristiti u svakodnevnome radu. Nakon svečanog otvaranja, koji su glazbeno-kulturnim nastupima uveličali učenici i djelatnici Osnovne škole Kajzerica, uslijedila su predavanja i radionice iz hrvatskoga jezika, književnosti, povijesti, geografije te glazbene i likovne umjetnosti.

Prvo predavanje održao je izv. prof. dr. sc. Božo Skoko, profesor s Fakulteta političkih znanosti koji je izlagao o samobitnosti i ugledu Hrvatske u globalnome svijetu. – Da bi nacionalni identitet zaživio, važni su simboli, ceremonije, junaci i rituali. Njima stvaramo pozitivan odnos prema identitetu. A mi smo zatvorili Oltar domovine, naše smo velikane dali drugima, ukinuli smo parade i zato možemo reći da imamo krizu identiteta. Hrvatska je lijepa zemlja bez jasnog identiteta, a za to su najviše odgovorne državne i obrazovne institucije i mediji. – istaknuo je Božo Skoko.

O samobitnosti hrvatskoga jezika, sa sociološkog, povijesnog, kulturnog i političkog motrišta predavanje je održao prof. dr. sc. Ante Bežan s Učiteljskog fakulteta u Zagrebu. O Ansamblu Lado i očuvanju hrvatske kulturne baštine govorio je Krešimir Dabo, ravnatelj Lada, sa životom i običajima građanskog Kaptola i Gradeca nekada, sudionike skupa upoznao je Igor Rukljač, ravnatelj Osnovne škole Kajzerica, a svoje iskustvo učiteljica hrvatskoga jezika sudionicima skupa prenijela je Andrea Bosanac, učiteljica Osnovne škole Kajzerica.

Održavanje skupa pomogli su Turistička zajednica grada Zagreba, koja je glavni pokrovitelj terenskog dijela stručnoga skupa, odnosno organiziranog razgledavanja važnih mjesta u Zagrebu i Grad Zagreb, čiji je gradonačelnik Milan Bandić 7. srpnja u palači Dverce ugostio sve sudionike skupa. Kao sponzori skup su potpomogli izdavačke kuće Školska knjiga, Alfa i Profil-Klett. Nikada ne smijemo zaboraviti tri stvari: jezik, kulturu i običaje, naglasio je gradonačelnik Bandić i zahvalio sudionicima skupa što u hrvatskim školama od Kanade do Novog Zelanda rade na tome da se Hrvati nikada ne udalje od svoje samobitnosti i svojih korijena.

Završeni proljetni maturalni ispiti u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže

Maturalnim ispitima pristupilo 26 gimnazijalaca

Dio „Krežinih“ maturanata

U Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže s usmenim ispitima na srednjem stupnju 17. lipnja završeni su proljetni maturalni ispiti školske godine 2015./16. Na ispite zrelosti prijavilo se 26 gimnazijalaca, 20 s redovitim i šest prijevremenim. Ispit zrelosti iz mađarskoga jezika i književnosti na visokome stupnju birao je jedan, na srednjem devet gimnazijalaca, povijest na hrvatskome jeziku i srednjem stupnju 19, na visokome jedan učenik, na srednjem stupnju i na mađarskome jeziku tri gimnazijalca. Hrvatski narodni jezik i književnost na visokome 20, na srednjem stupnju jedan gimnazijalac te hrvatski narodopis na srednjem stupnju osam učenika. Matematiku na hrvatskome jeziku i na srednjem stupnju pet gimnazijalca, na mađarskome jeziku i visokome stupnju jedan. Biologiju na visokome stupnju i na mađarskome jeziku dva učenika. Tjelesni odgoj na srednjem stupnju i na hrvatskome jeziku jedan učenik. Engleski jezik na visokome stupnju dva, a prijevremeni ispit iz toga predmeta na srednjem stupnju pet gimnazijalca, njemački jezik, prijevremeni, jedan učenik na visokome stupnju.

Informatika: jedan na visokome – mađarski, četiri na srednjem – dva na hrvatskome, fizika tri na visokom na hrvatskome, jedan na srednjem na hrvatskome, hrvatski narodopis na srednjem osam učenika

Prije usmenih maturalnih ispita maturanti 31. svibnja 2016. imali su uvid u svoje pismene

maturalne radnje, te su mogli reagirati ako su imali prigovor. Usmeni dio maturalnih ispita na srednjem stupnju bili su 16. i 17. lipnja 2016., te su posljednjega dana dodijeljene i svjedodžbe maturantima.

Pošto je predsjednica maturalnog povjerenstva Timea Bockovac priopćila maturantima važne informacije glede kartona, uručila je maturalne svjedodžbe maturantima. Uza svjedodžbe o ispitu zrelosti, svim je maturantima dodijeljen i Temeljiti zakon. Pravne, gospodarske, odgojne i kulturne spoznaje za početnike i napredne predao im je ravnatelj škole Gabor Györfvári.

Opću pohvalu maturalnog povjerenstva dobili su maturanti: Danijel Stjepan Blažetin, Attila Kiss, Martin Koncsos i Miklós Végh.

Pohvale za usmeni odgovor iz povijesti dobili su Emin Aliustić i Emese Csordás, a Bence Gyöngyös i za usmeni i pismeni odgovor. Iz hrvatskoga jezika i književnosti Emin Aliustić, iz engleskog jezika Valentino Karanfilovski, Boris Krnjajski, Đorđe Marković i Miljan Popadić. Za usmeni dio odgovora iz mađarske književnosti Krisztián Németh, a iz mađarskog jezika i književnosti Bence Gyöngyös, iz njemačkog jezika Patricio Čahut.

*Branka Pavić Blažetin & Katica Križić
Foto: Á. Kollár*

Lakše se diše nakon uspješno položene mature, pa je i osmijeh širi.

Završeni proljetni maturalni ispiti u budimpeštanskom HOŠIG-u

S pismenim ispitom na srednjem i višem stupnju iz mađarskoga jezika i književnosti 2. svibnja 2016. započeli su proljetni maturalni ispiti školske godine 2015./16., koji su završeni usmenim dijelom na visokome stupnju 24. lipnja. Na proljetne maturalne ispite u srednjoškolske odgojno-obrazovne ustanove u Mađarskoj ove se školske godine prijavilo 112 tisuća srednjoškolaca. Prvi je to naraštaj za koji je uvjetovano pedeset sati dragovoljnoga rada, prije pristupa maturi. U budimpeštanskome HOŠIG-u 15 gimnazijalaca pristupilo je maturalnim ispitima.

Dio maturanata u društvu profesora i predsjednice maturalnog povjerenstva Timee Bockovac

U budimpeštanskoj Hrvatskoj gimnaziji s usmenim ispitima na srednjem stupnju 21. i 22. lipnja završeni su proljetni maturalni ispiti školske godine 2015./16. Na ispite zrelosti prijavilo se 15 gimnazijalaca, deset redovitim i pet prijevremenim. Ispit zrelosti iz mađarskoga jezika i književnosti na visokome stupnju birao je jedan, na srednjem devet gimnazijalaca, povijest na hrvatskome jeziku i srednjem stupnju pet, na visokom stupnju i na mađarskome jeziku jedan, na srednjem stupnju i na mađarskome jeziku tri gimnazijalca. Hrvatski narodnosni jezik i književnost na visokom stupnju devet, na srednjem stupnju jedan gimnazijalac te hrvatski narodopis na srednjem stupnju troje. Matematiku na hrvatskome jeziku i na srednjem stupnju tri gimnazijalca, na mađarskome jeziku i visokome stupnju sedmero. Biologiju na visokome stupnju i na mađarskome jeziku jedan, zemljopis na srednjem stupnju i na hrvatskome jeziku također jedan gimnazijalac. Tjelesni odgoj na srednjem stupnju i na hrvatskome jeziku sedmero. Engleski jezik na visokome stupnju troje, a prijevremeni ispit iz toga predmeta na srednjem stupnju dva gimnazijalca. Također prijevremeni ispit iz informatike na srednjem stupnju i na mađarskome jeziku biralo je dva srednjoškolca.

Prije usmenih maturalnih ispita maturanti 31. svibnja 2016. imali su uvid u svoje pismene maturalne radnje, te su mogli rea-

girati ako su imali prigovor. Usmeni dio maturalnih ispita na srednjem stupnju bili su 21. i 22. lipnja 2016., te su posljednjega dana dodijeljene i svjedodžbe maturantima. Pošto je predsjednica maturalnog povjerenstva Timea Bockovac priopćila maturantima važne informacije glede kartona o ispitu zrelosti te i za buduće, rekla je i svoje dojmove o ispitima: „Matura se zove i ispitom zrelosti. Neki su nas stvarno uvjerali u to. Dakle, pristupili su odgovorima, pristupili su cijelom ispitu u tom smislu zaista kao zrele odrasle osobe. Nekima to još možda slabije ide, ali se nadam da će u kasnijim svojim životnim tjelovima dorasti nekim zadatcima, i da će pronaći ono područje na kojem se mogu zaista usavršiti.“ Potom je svima uručila svjedodžbe o ispitu zrelosti, a ravnateljica Ana Gojtan svima je dodijelila Temeljiti zakon i izdanje Ujedinjena Europa, sve što je vrijedno znati o Europskoj uniji. Pravne, gospodarske, odgojne i kulturne spoznaje za početnike i napredne. Opću pohvalu maturalnog povjerenstva dobila je Fanni Czine za ispite na visokome stupnju iz hrvatskoga jezika i književnosti, povijesti i engleskoga jezika; Marcell Garcia za ispite iz mađarskoga jezika i književnosti; Andrea Šibalin i Anita Boda za pismeni dio maturalnog ispita iz informatike; Timea Kohári, Kyra Zsíros-Szabó, Antonio Kiš i Andrej Kiš za ispite iz engleskoga jezika.

Kristina Goher

Obnovljen Stanišin križ

Ne žaleći ni truda ni vremena, zanesenjak Reda Morsli, Santovac berberskoga podrijetla, obnovio je oronuli *Stanišin križ* krajputaš, na prostoru između Bemove (Barišin sokak), Trga ustava (Vlašićev sokak) i Gáborove ulice (Krajselski sokak), te lijepo uredio i prostor oko njega. Istrošeni Isusov lik obnovio je amaterski slikar Stipan Pauk. Kako u svojoj knjizi *Na izvoru bistrom* bilježi Živko Mandić, sakupljač santovačkih toponima i mikrotoponima, taj prostor sela nazivao se *Kod Stanišinog križa* i *Kod Tatačkoševog križa*, po kamenom križu koji je dao podignuti Andrija Čatić, s nadimkom *Stanišin* i *Tatačkoš*. Kameni križ podignut 1892. na križanju današnje Dózsine (Prnjavor) i Rózsine ulice (Šiškin sokak), od 1921. nalazi se na današnjemu mjestu, na križanju Bemove i Gáborove ulice. Kako doznajemo, križ će prigodom pobožnosti Fatimske Gospe 13. rujna ove godine blagosloviti kalački nadbiskup Balázs Bábel.

S. B.

TOPOLJE – U okviru 18. somijade, ŠRD „Linjak“ 31. srpnja u Topolju, prijateljskom naselju sela Gare, na topoljskom Dunavcu organizira već tradicionalnu fišijadu. Prijava natjecatelja očekuje se do 29. srpnja, najkasnije do 16 sati. Od 10 do 12 sati je podjela i čišćenje ribe, od 12 do 13 kuhanje, a od 14 sati proglašenje rezultata, te zajednički ručak i zabava za sve sudionike natjecanja. Organizator će osigurati 0,5 kilograma ribe po osobi, drva i kruh, a natjecatelji se trebaju pobrinuti za začine i pribor za jelo. Ulog (uplata) 20 kuna po osobi. Osigurane bogate nagrade za prva tri mjesta. Podrobnija obavijest na telefonu: Matija Kešić, predsjednik, 385/ 95 916 6781, ili e-mailom: linjak.topolje@gmail.com.

TOPOLJE – ŠRD „Linjak“ Topolje 29. – 31. organizira već tradicionalnu, 18. somijadu koja će se održati pod pokroviteljstvom Općine Draž i ZŠRU „Baranje“. Natjecanje ribiča bit će na topoljskom Dunavcu, a prijave se očekuju najkasnije do 29. srpnja, do 14 sati. Početak je natjecanja 29. srpnja u 16 sati, a završetak 31. srpnja u 10 sati. Natjecanje se organizira pojedinačno i skupno, a lov je dopušten s obale ili iz čamca. Lovi se s tri ribolovna pribora, a na svakome je dopuštena po jedna udica. Love se ove vrste ribe: som, linjak, smuđ, štuka, bas (pastrmski grgeč). Svaki natjecatelj dobiva posebni startni broj. Mogućnost zajedničkog kampiranja više natjecatelja, natjecatelj samovoljno bira i uređuje startno mjesto. Prijave za «Somijadu» i fišijadu, otvaranje natjecanja te sveukupni zabavni program za natjecatelje i goste održava se na Prvom viru – Puškaševoj plaži. Ulog (uplata) je za svakog natjecatelja 150, a za žene 100 kuna. Broj računa ŠRD „Linjak“ Topolje: HR05 2500009-1102048883 HYPO -BANKA. Uza službeni dio natjecanja organiziran je i kulturno-zabavni program. Podrobnija obavijest na telefonu: Matija Kešić, predsjednik, 385/ 95 916 6781, ili e-mailom: linjak.topolje@gmail.com.

22. dan sela u Santovu

Slavlje domaćih dvopregaša

U organizaciji Seoske samouprave, 23. srpnja u Santovu je priređen 22. dan sela, koji je i ove godine obilježen cjelodnevnim zabavno-kulturnim i športskim programima za djecu i odrasle. Na mjesnome nogometnom igralištu organiziran je već uobičajeni malonogometni turnir. Na prostoru pokraj nogometnog igrališta održano je i natjecanje u kuhanju svinjskog paprikaša. U nadmetanju umalo trideset prijavljenih natjecatelja prvo mjesto osvojilo je društvo mjesne seoske straže, drugo Accord Security Kft., a treće družina kartaša ultija, čiji je paprikaš pripremio načelnik sela József Feigl. Istodobno na mjesnom „hipodromu“ pokraj ceste br. 51 ustrojeno je i natjecanje dvoprega.

Mohačanin Stipan Filaković osvojio je izvrsno peto mjesto.

U prijedodnevnom satima nadmetalo se za Bački kup, a popodne za Santovački kup, odnosno za Putujući kup u spomen Joze Kovačeva. Ove je godine za prijedodnevno natjecanje prijavljeno 18, a za popodnevo 20 sudionika. Ovogodišnje natjecanje donijelo je velik uspjeh domaćih natjecatelja. U nadmetanju za Bački kup 1. mjesto osvojio je István Reusz, 2. Gábor András, 3. Garac János Varga koji se natječe također u bojama Santovačkoga konjičkog društva. U popodnevnim natjecanjima za Santovački kup Putujući spomen-kup Joze Kovačeva pobijedio je šikloški natjecatelj Zoltán Kiss-Pál, drugi je bio János Varga, a treći Gábor András. I na ovogodišnjem natjecanju sudjelovalo je više baranjskih dvopregaša, među njima i Stipan Filaković, član Mohačkoga športskog društva, uostalom rodom Santovac i redoviti sudionik santovačkih natjecanja dvopregaša, koji je osvojio izvrsno 5. mjesto.

Dan sela u predvečernjim satima nastavljen je folklornim programom na središnjemu seoskom trgu uza sudjelovanje domaćih folklorišta. Nakon prigodnih riječi načelnika Józsefa Feigla, nastupili su članovi KUD-a „Veseli Santovčani“ i mladi Santovački tamburaši.

Usljediла je pučka veselica i bal na otvorenome, uz vartromet, pa je zabava potrajala do zore.

S. B.

Kamp hrvatskoga jezika i kulture u Udvaru

Od 27. lipnja do 3. srpnja, u organizaciji Hrvatske samouprave sela Udvara, u tamošnjem domu kulture ustrojen je kamp hrvatskoga jezika i kulture. Sedmodnevni kamp, od 8 do 18 sati, pohađalo je tridesetak polaznika različite dobi. Od djece nižih razreda osnovne škole do gimnazijalaca, iz Udvara i okolnih hrvatskih naselja. Voditeljica je kampa bila viša lektorica bajske učiteljske škole Zorica Jurčević kojoj su u radu pomogli studenti bajske učiteljske škole smjera narodnosni hrvatski učitelji: Petar Balaž, Natalija Ronai, Leonora Lowescher, Leila Lowescher i Alisa Iljazović. Kamp je s pozdravnim riječima otvorila predsjednica udvarske Hrvatske samouprave Marta Barić Ronai.

Sudionici kampa u sklopu Dana sela nastupom su oduševili mještane.

Kroz tematske radionice (rad se odvijao u skupinama prilagođenim dobi djece i stupnju znanja hrvatskoga jezika), predavanja gostiju predavača, športske i društvene aktivnosti, igrice i sudjelovanje na priredbama udvarskog proštenja (kermeza) djeca su uživala u sedmodnevnom kampu i druženju.

Tako su djeca prvoga dana kampa preko tematske priče ekologija i hrvatske ljepote, putem prikaza filmova, priče, razgovora i projekcija upoznava la ljepote Hrvatske uz zadatke i ispitne listiće, kroz razne društvene igrice u skupinama učila hrvatske riječi, a u poslijepodnevrim satima s njima je športske igre uvježbavao Martin Antolović. Drugoga dana kampa predavačica Vesna Velin sa sudionicima kampa uvježbala je bošnjačkohrvatske igre iz okolice Pečuha koje su oni izveli na sam dan udvarskog proštenja, 3. srpnja, pred brojnim znatiželjnicima. Uz narečeno toga su dana obrađivali temu Živim zdravo, uz poslijepodnevne športske aktivnosti.

Dana 29. lipnja kamp je posjetio dr. sc. Stjepan Blažetin koji je s djecom istraživao povijest sela Udvara, pa su oni razgledajući selo te spomenike materijalne kulturne i sakralne baštine, imali priliku uvjeriti se u opstojnost Hrvata u Udvaru. Dana 30. lipnja s glavnom i odgovornom urednicom Medijskog centra Croatica Brankom Pavić Blažetin sudionici kampa pobliže su se upoznali s Medijskim platformama Medijskog centra Croatica, lajkali njegove Fejsbukove stranice te naučili temeljne pojmove iz povijesti i sadašnjosti tjednika Hrvata u Mađarskoj, uz posebnu pozornost posvećenu Maloj stranici, za što su sudionici tabora obećali da će i sami sastaviti jednu stranicu i poslati uredništvu. U društvu glavne urednice bile su i udvarske Hrvatice Kata Horvat, Anica Emberović, Milica Božanović, Ljubica Božanović, koje rekoše djeci zašto čitaju Hrvatski glasnik.

Istoga dana uz tematske radionice Podatci o Hrvatskoj učili

su o našoj prapostojbini te provjeravali naučeno putem nastavnih listića. U poslijepodnevrim satima učio se ples na pjesmu „Lijepa naša Hrvatska“. Najprije su pogledali video s plesnim koracima, naučili tekst pjesme, a potom na tekst i ples.

Dana 1. srpnja s Petrom Balažem i Natalijom Ronai, bajskim studentima podrijetlom iz Udvara, polaznici kampa učili su pjesme bošnjačkih Hrvata te provjeravali do sada naučeno u tematskim radionicama, izrađivali i razglednice roditeljima i prijateljima s motivima Hrvatske.

Dan 2. srpnja bio je dan u znaku športskih aktivnosti, koji je oduševio polaznike kampa, a njih je vodio Martin Antolović. Djeca su posjetila i obitelj Stevice Emberovića koji ima nekoliko konja te su uživala u milovanju i jahanju

ovih plemenitih životinja. Zadnji dan kampa bio je 3. srpnja, dan tamošnjeg proštenja, naime Udvarci slave Srpnu Gospu, svoju zaštitnicu. Nakon jutarnjeg okupljanja sudionici kampa sudjelovali su na svetoj misi u udvarskoj crkvi. Zatim su pred crkvom predstavili dio naučenog, a popodne na otvorenoj pozornici doma kulture prikazom koreografija naučenih pjesama i plesova svojim su programom oduševili gledatelje.

U taboru su sudjelovali: Zoran i Miroslav Emberović, Petar Matija Pataki, Dávid Drinóczi, Ivana Božanović, Noemi Božanović, Adam i Angela Holod, Piroška i Žofija Pataki, Zalán Kéméndi, Liána, Levente i Lóránd Lévai, Szimonetta Bal, Luca i Mirko Ivanović, Blanka i Bianka Bošnjak, Dejan Divjak, Petra i Gréta Fenyvesi, njih 12 učenici Hrvatske škole Miroslava Krleža, ostali iz pečuških i mišljenske škole.

Branka Pavić Blažetin

Upoznajmo zajedno Hrvatski glasnik.

Hrvati, Poljaci i Mađari zajedno pjevali hrvatsku himnu

Povodom 25. godišnjice proglašenja samostalnosti i suverenosti Republike Hrvatske, u prostorijama stolnobiogradskog Općeprosvjernog doma i u vjeronaučnom domu sv. Stjepana Hrvatska samouprava toga grada priredila je svečanost obilježavanja Dana državnosti Republike Hrvatske, 11. lipnja 2016.

Autor knjige Karol Balint

ključio je da je riječ o vrijednoj knjizi koja se temelji na višegodišnjem istraživačkom radu. Pomodno je u posljednje vrijeme istraživati rodoslovlje, te je naglasio da je nakana Hrvatske samouprave istraživati i pisati hrvatskim obiteljima u Stolnome Biogradu. Autor reče da već dugih godina razmišlja o istraživanju rodoslovlja svoje obitelji i o obiteljima svojega rodnog kraja Telečke. Na taj ga je rad potaknula matična bilježnica s nadnevcima seoskih vjenčanja i smrtnih slučajeva. U knjizi su objavljena novinska izdanja, krštenice, izvadci iz matičnih knjiga rođenih, fotografije vjenčanja, slike iz svakodnevice, o radu na poljima duhana. Pri istraživačkome radu mnogo mu je pomogla bogata arhivska građa kalačkoga gradskog arhiva, koja je dostupna i na mrežnim stranicama, za koje se usluge plaća.

U nastavku programa predsjednica Janja Cindrić Jakubek na hrvatskome jeziku govorila je o važnosti događaja prije 25 godina. Naglasila je da je hrvatskomu narodu i u tim teškim trenucima pomogla vjera, koja mu je dala snagu za opstanak i za izgradnju nove budućnosti. Temelji današnjice jesu obitelji, zajednice u kojima se na materinskome jeziku moli do dana današnjega. Potom je svim nazočnima podijelila notu hrvatske himne, koju su uza stručnu pomoć pjevačice Margareta Lenar otpjevale članice sastava Hungarikum. Hrvati, Poljaci i Mađari toga su dana zajednički pjevali hrvatski državni simbol. Pri kraju večeri scenski umjetnik Stipan Đurić nazočne je zabavljao uspješnicama hrvatske glazbene scene i ulomcima slavni opereta na hrvatskom i

mađarskom jeziku. U ime domaćina publiku je na hrvatskom i mađarskom jeziku pozdravila predsjednica stolnobiogradske Hrvatske samouprave Janja Cindrić Jakubek, potom su zastupnici toga tijela István Nagy i Karol Balint na mađarskome jeziku predstavili izdanje *Bácsgyulafalva családkönyve (1883. – 1924.)* autora, zastupnika Balinta. Govoreći o izdanju g. Nagy za-

mađarskom jeziku. Feliksa Henryka Szentgyörgyi na hrvatskom je jeziku pročitala stihove Željka Krznarića „Hrvatska moja“, a mađarski prijevod Ljubica Mušković Balint. Riječ je o zajedničkome prevodilačkom radu Felikse i Ljubice. Druženje je nastavljeno uz prijam.

Hrvatska samouprava Stolnoga Biograda i ovoga je puta okupila drage ljude, koji iskreno poštuju kulturu, jezik i običaje jedan drugoga. O tome svjedoči primjerice i dar poljskih prijatelja hrvatskomu zastupničkom tijelu, grb Republike Hrvatske oslikan na staklu.

Kristina Goher

Zlata maša dr. Jive Šmatovića u Bizonji

„Imao si va tvojem duhovničkom žitku tu zvanarednu milost da si stalno dva kruhe mogao lomiti i diliti, vjernikom va oltarskom sakramentu: Tijelo Kristuševo i Sveto pismo, koga si profesor bio!“

Bizonja je svečevala 26. junija, u nedilju, dopodne u 10 uri. Gradišćanskohrvatsko naselje na sjeveru pred pedesetimi ljeti je dalo Crikvu svojega sina, jurskoga prepošta-kanonika prof. dr. Jive Šmatovića, ravnatelja Hrvatske sekcije Jurske biskupije, ki je po dugi ljeta domon došao sa svojimi vjerniki skupa proslaviti svoju zlatu mašu. Rodbina, vjerniki rodnoga sela, i Kemlje, Čunova kot i Hrvatskoga Jandrofa napunili su bizonjsku crikvu, a mnoštvo duhovnikov iz Ugarske, Austrije i Hrvatske je takaj sudjelovalo pri maši zahvalnici ka je prikazana za pol stoljeća svećeničtva. Uz bizonjskoga farnika Kálmána Szalajja, umirovljenoga duhovnika ki ponovo živi u Bizonji, Jožefa Drobilića, bio je ovde i mladi duhovnik rodnom iz Koljnofa, Marko Mogyorósi, prodikač i takaj rodjeni Bizonjac prelat Franjo Benković, farnik Gijece Zdravko Gašparić, tri zagrebački profesori i ugarski duhovniki iz okolnih sel, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban, kot i predsjednik Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije, Štefan Kolosar. Na početku svete maše na tri jeziki je jubilar pozdravio sve nazočne i zahvalio se za Božju providnost s kom je pozvan i odredjen za dušobrižnika. Zlatomašniku su zaszvirali i tambure domačega sastava koji je pomagao uz narodno jačenje oblikovati crikveni obred. U dvojezičnoj prodiki se je prelat Franjo Benković s ovimi riči obrnuo slavljenu: – Danas smo skupadošli kod onoga oltara, kade je naš Jive, zlatomašnik ministrovao i otkud je tvoj put peljao od oltara i orgula, kade si svojim igranjem i glasom pozivao dušice svetoj maši. Danas smo jačili ovu jačku: "Hod'te skupa, sve dušice zlatu mašu poslušati". Kad po tvoji ljeta Jive, va seminariumu si stupio k oltaru, kot mladomašnik, kade jur pedeset ljet služiš Boga i naroda va različni posli, ali još stalno netrudljivo. Ov lipi jubileum je uzrok da malo postaneš danas i iz dibine srca se Bogu zahvališ za one sve dare ke si zadobio od njega va vom lipom vrimenu. Jezuš, on te je odibrao, i obdarovao obilno i s različnimi talenti va duši i obogaćen i zahvalnim srcem si mogao k oltaru stupiti. Za naše malo, ali za nas drago selo Bizonju, je bio to jako velik dar kad smo te mogli, naša vjeroopćina, pred pedesetimi ljeti kot mladomašnika od domačega stana sproho-

– diti k oltaru – je počeo Franjo Benković svoju prodiku, ki se je u nastavku spomenuo i na bogaboječju starinu i brata Jožefa zlatomašnika ki su njega sa svojom stalnom molitvom sprohadjali na teški puti i u Božjoj službi i med svimi poteškoćami potpirali. – Njeva pelda je pomagala da ti nisi zastao, nego si se stalno trudio da te dare ke si zadobio od Boga, dalje obogaćuješ s tvojom stalnom učinjom i službom ča do profesorske katedre. Imao si va tvojem duhovničkom žitku tu zvanarednu milost da si stalno dva kruhe mogao lomiti i diliti vjernikom va oltarskom sakramentu: Tijelo Kristuševo i Sveto pismo, koga si profesor bio! – istaknuo je svečani prodikač i pozvao je sve vjernike da se skupa sa zlatomašnikom zahvaljuju Bogu Višnjemu i Blaženoj Divici Mariji, patroni bizonjske crikve i zagovornici duhovnikov, za pet desetljeća u plodnom i uspješnom svećeničtvu. Na kraju su uz dobre čestitke recitirane i štrofe gradišćanskoga velikana Mate Meršića Miloradića: „Dokle bivam čas uživam / dokle ovde živit smim / tvoje ime svako vrime / neka slavi rič i čin. / Kad mi čine smrt prekine / kad mi bude stelja grob / daj mi prosim da si nosim / k sudu najme rodan snop.“ Po maši su zlatomašniku čestitali vjerniki, poznaniki i poštovatelji, a ovput je blagoslovljen i spomenik biskupu bl. Vilmosu Aporu ki je 1943. ljeta podilio sakrament bermanja u Bizonji. Ov spomenik je dala postaviti vjeroopćina Bizonje.

– Tiho
Foto: Balaz Martinšić

Blagoslovljen je spomenik biskupu bl. Vilmosu Aporu ki je 1943. ljeta podilio sakrament bermanja u Bizonji

Erčin

III. Susret podunavskih Hrvata Raca

U gradskom Općeprosvjetnom domu „József Eötvös“ 25. lipnja, u organizaciji gradske Hrvatske samouprave, mjesne Plesne skupine „Zorica“ i Pjevačkoga zbora „Jorgovani“, priređen je III. Susret podunavskih Hrvata Raca i II. Susret zborova „Julcsika-Tercsike“. Pozivu su se odazvali plesači iz Andzabega, Dušnoka, Baje, pjevači iz Baćina, Dušnoka, Kalače, Tukulje i Szára. U sklopu programa nastupili su i domaći folklorišti.

Na sceni domaćini

Susreti su zapravo mreža manifestacija folklornog, kulturnog, vjerskog, športskog ili gastronomskog značaja i nesumnjivo mogu biti jedan od najvećih događaja zajednice. Priređuju se i poradi neprekidnog razvoja, napredovanja, te predstavljaju one vrednote koje ta zajednica smatra važnim u budućnosti. Jedan od takvih jest i erčinska priredba, na kojoj su organizatori smatrali važnim okupiti Hrvate Raca u Mađarskoj. Spone jesu ples, pjesma i druženje te, ne u posljednjem redu, zajednički putovi predaka. O prošlosti erčinskih Hrvata Raca na hrvatskome jeziku govorila je Dorina Korozman, a program na mađarskome jeziku profesionalno je vodila Ildiko Golić. Domaćini brižno čuvaju svoje običaje, pogotovo one blagdanske, jako su ponosni na svoje narodne nošnje i plesove. Stoljećima ih je očuvala vjera, o tome svjedoči i mjesna hodočasna crkva Velike Gospe, koju su sami izgradili, i stari molitvenici te slika erčinske „Racke Madone“. Uime domaćina, prvo na hrvatskome, potom na mađarskom jeziku pozdravio je voditelj plesne skupine „Zorica“ Marko Sili. Posebno je pozdravio gradonačelnika naselja Mátéa Győrija, predsjednicu gradske Hrvatske samouprave Etelku Pálmüller, idejnoga pokretača tih susreta, ujedno i bivšega predsjednika kalačke Hrvatske samouprave Stjepana Perića i, ne u posljednjem redu, sudionike i sve nazočne goste.

Domaćim hrvatskim i mađarskim pučkim pjesmama Susret su otvorile članice mjesnoga Zbora „Jorgovani“ koji su 2009. osnovali tadašnji članovi plesničnice. Sa splitskim su se plesom predstavili domaći plesači, što ga je na scenu postavio voditelj Marko Sili. Članovi su skupine potomci onih Hrvata koji su bježeći od Turaka 1630-ih ovdje pronašli svoje utočište i novi dom. „Zorica“ iza sebe ima mnoštvo gostovanja i uspješnih rezultata. Spomena je vrijedna zlatna kvalifikacija 2015. godine na V. Festivalu plesova i glazbe naroda. Svoje su omiljene hrvatske pjesme, uz harmonikašku pratnju voditelja Lászlóa Toronjija, izvo-

dile tukuljske „Komšije“, među kojima poseban pljesak publike dobili su bečarci. Andzabešci su i ovoga puta zaigrali kolo, naime Plesna skupina „Igraj kolo“ predstavila se sa spletom hrvatskih i srpskih kola. Plesove je uvježbava voditeljica Ildikó Hujber Turai. Baćinski Zbor „Ružmarin“ pjevao je pučke hrvatske pjesme. I oni iza sebe imaju lijepu uspjehe, primjerice posebnu zlatnu pohvalu na kvalifikaciji „Zlatni paun“ 2011. godine. Potom su pozornicu zauzeli Dušnočani, oni su bili najbrojniji na Susretu, a u njihovome repertoaru bila je zastupljena svaka dob. Plesna skupina „Dušenici“, čiji su članovi učenici nižih i viših razreda, uz glazbenu pratnju sastava Babra, izvodili su hrvatske i srpske plesove, a trio „Dušenici“ domaće hrvatske pjesme. Voditeljica je skupine Silvija Varga. Članice Hrvatskog izvornog pjevačkog zbora, pod vodstvom Matije Mandić Goher, pjevale su hrvatske uspješnice, a na harmonici ih je pratio Stipan Krekić. Članice su više puta sudjelovale na kvalifikacijama KOTTA-e, također i na državnoj kvalifikaciji 2010. godine gdje su osvojile srebrnu kvalifikaciju. Dušnočka plesna i pjevačka skupina „Biser“, čija je voditeljica Eva Tomaško, predstavila se brojnom gledateljstvu sa spletom bunjevačkohrvatskih plesova. Kalački Pjevački zbor „Ružice“, pod vodstvom Eve Mačai, izveo je narodne hrvatske pjesme. Bajska „Bunjevačka zlatna grana“, koja nositeljica Odličja za nacionalne manjine Bačko-kiškunske županije, uz glazbenu pratnju sastava Bačka plesala je splet bunjevačkohrvatskih plesova. I pri kraju skupina „Zorica“ otplesala je srpske plesove, potom su svi sudionici otpjevali pjesmu Dunave, Dunave. Priredba je odista bila maratonska, trajala je umalo pet sati, ali ujedno bila je ona svojevrsna revija narodnih nošnja.

U predvorju Općeprosvjetnog doma priređena je izložba starih predmeta, molitvenika i nošnje erčinskih Hrvata Raca te fotografije Plesne skupine „Zorica“, o njihovim nastupima i šarolikim narodnim nošnjama. Domaćini su svim sudionicima osim spomenice uručili knjigu i lutku od varjače u narodnoj nošnji. Druženje je nastavljeno u mjesnoj gostionici.

Kristina Goher

Hrvatski izvorni zbor iz Dušnoka

XIV. Šopronski hrvatski dani

Prezentacija Regionalnih studijov, koncerti, hrvatska maša i folklorna gala u centru grada

Hrvatska samouprava Šoprona, Šopronsko hrvatsko kulturno društvo, Čakavska katedra u Šopronu, Šopronska hrvatska matica, Društvo Hrvati u suorganizaciji s Hrvatskom samoupravom Jursko-mošonsko-šopronske županije i ljetos su „najmiliji“ zadnji junijski šopronski vikend za Hrvate i k različitom sadržaju su bili pripravnici pozvani ne samo Hrvate nego i sve simpatizere hrvatske glazbe, povijesti, znanosti i kulture.

Pred crikvom Sv. Mihovila

po osmi put objavljena trojezična knjiga pod naslovom Regionalne studije VIII. prik PannoniQma, ovput na 150 stranica. Najnovije izdanje se bavi povijesnim obljetnicama, lokalnim znanstvenim temama, a posebno poglavlje je posvećeno i lanjskom putovanju „Po staza naših starih“. Glavni urednik knjige je dr. Franjo Pajrić ki se je i posebno pobrinuo da studije budu objavljene i na cedejki, a prezentacija vridne knjige je bila 25. junijska, u subotu otpodne, u Rejpalovoj hiži. U Konferencijskom centru „Ferenc Liszt“ je toga večera pravi unikum dočekao sve ljubitelje glazbe jer u okviru „Piano i tambura“ istaknuti muzičar Albert Váradi je s tamburaši Bondersölja začarao publiku. Nedilju, na svetu mašu

Učenici našičke Muzičke škole „Dora Pejačević“

U petak, 24. junijska, med svečanima okvirima su posvećeni vitražni obluki crikve Sv. Ivana Krstite-lja, a ceremoniju su svojim svirkom polipšali Koljnofski tamburaši. U njegovanju već odzgora spomenutih društava je

u crikvi Sv. Mihovila su moliti došli ne samo šopronski Hrvati nego i brojni Koljnofci. A dr. Anton Kolić, bivši farnik Ratištova, sad u mirovini, održao je svetu mašu na hrvatskom jeziku, ku su muzički oblikovali koljnofski kantor Ištvan Grubić ter učenici našičke Muzičke škole „Dora Pejačević“ ki su potom s kratkim koncertom i profesionalnom izvedbom još oduševili okupljene vjernike. Na šopronski ulica su se potom zadržali svi, a i zastali brojni prolaznici, jer dovidob vjerojatno nisu vidili toliko hrvatskih barjakov u jednom mnoštvu. Naime, od crikve do Ringa i

TS „Starci“ iz Šoprona

u crikvi Blažene Divice Marije, sve do praga gradskoga centra je pe-ljala svečana povorka. Na tod postavljenoj pozornici je sve goste dvojezično pozdravio glavni organizator dr. Franjo Pajrić, med

Dica i odgojiteljice čuvarnice „Duga“ iz Šoprona

„Gaj“ i velikogorički KUD „Mićevec“. Iako je dio programa gledan pod parapлом zavolj godine, većina gledateljev je cijelo vrijeme izdržljivo slušala i gledala folklorne delikatese.

njimi i predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Guggana i s jačkama Tamburaškoga sastava „Starci“ je započeo gala program. Nastupili su još mališani iz šopronske čuvarnice „Duga“, TS Bondersölj, našički muzičari, zaprešički KUD

Predstavljena pomurska i podravska kultura

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Kapošvara i Zemaljskoga društva mađarsko-hrvatskog prijateljstva, početkom lipnja upriličena je priredba „Hrvatski okusi i kultura područja Mure i Drave“. Budući da su članovi kapošvarske hrvatske zajednice u najvećem dijelu podrijetlom iz Pomurja i Podravine, priredba je posvećena narećenim regijama. Kapošvarske hrvatske organizacije osim okupljanja pripadnika hrvatske zajednice rade i na povezivanju sa sunarodnjacima i mađarskom nacionalnom manjinom iz Hrvatske. Na priredbi su gostovale kulturne udruge iz Velikoga Trojstva, Belog Manastira, Kerestura, Fičehaza i Kapošvara.

Prema riječima predsjednika Hrvatske samouprave Marka Kovača, glavni je cilj priredbe da Hrvati koji su se doselili u grad iz raznih hrvatskih regija, ne prekinu vezu s rodnim krajem. Druženje sa žiteljima rodnoga kraja jača u njima osjećaj nacionalne samosvijesti i potiče ih da očuvaju svoju kulturu i jezik. Zajedničko druženje uvijek iznjedri i nove zamisli. Predsjednik Kovač smatra da bi kapošvarska narodnosna samouprava trebala potpisati sporazum o suradnji s hrvatskim zajednicama iz narećenih regija radi učvršćivanja još bolje suradnje. Na priredbi, osim kušanja hrvatskih specijaliteta, slušanja hrvatskih pjesama, predstavljene su kulturne i gastronomske vrijednosti pomurskoga i podravskoga kraja, a njima su se pridružile i kulturne udruge iz matične domovine. U prijepodnevnim satima družine iz Fičehaza, Kerestura i Kapošvara izradile su razne specijalitete. Za njih je svinjetinu osigurala kapošvarska Hrvatska samouprava, a moglo se kuhati bilo kakvo jelo, što su ocijenili vrsni kuhari Imre Tot i Robert Mihajlović. U kotlovima se kuhala sarma, gulaš, kiseli kupus, hajdinska kaša, kukuruzni žganci, a bilo je i pečenja na roštilju. Uz bogatu gastronomsku ponudu okupljeni su

Marko Kovač, predsjednik, i Ladislav Karas, vijećnik kapošvarske Hrvatske samouprave

su osim pjevanja oduševili publiku plesom s bocama. Keresturski Ženski pjevački zbor također je predstavio pomursku glazbenu kulturu, no njegove su članice pripremile i posebno iznenađenje – kratak šaljiv igrokaz u kojem je uspoređeno ponašanje bogate gospođe i siromašne seljanke. Na priredbama kapošvarskih Hrvata česti su gosti i žitelji Velikoga Trojstva, s kojima već više godina surađuju. Ovaj put stigli su folklorasi u prekrasnim nošnjama i prikazali izvorne bilogorske plesove. Kapošvarci surađuju i s nacionalnom manjinom Mađara iz Belog Manastira, mađarsku zajednicu toga mjesta predstavila je Omladinska folklorna skupina „Taliciska“, u njihovoj su izvedbi gledatelji mogli pratiti satmarske i druge mađarske plesove. Zahvaljujući Zemaljskom društvu mađarsko-hrvatskoga prijateljstva, koje blisko surađuje s kapošvarskom Hrvat-

skom samoupravom, gaji odlične prekogranične veze, trećina je njegova članstva iz Hrvatske, od Koprivnice, Bjelovara, Virovitice, Velikoga Trojstva, Lipika do Zagreba, stoga s njihovih priredaba nikada ne nedostaju prijatelji iz matične domovine. Kapošvarski Hrvati sličnu priredbu žele organizirati i tijekom jeseni, kada će u središtu pozornosti biti hrvatski berbeni običaji.

beta

Članovi kapošvarkoga zbora u društvu pristiglih gostiju

mogli pratiti i bogat kulturni program. Članovi kapošvarkoga Mješovitog pjevačkog zbora Most – Duga uz pratnju tamburaša izveli su pomurske, podravske, baranjske i gradišćanske pučke popijevke. Zbor je utemeljen prije osam godina i okuplja dvadesetak članova iz toga šomoškoga grada, pod vodstvom Marije Arato. Pjevači njeguju pučku glazbenu kulturu Hrvata u Mađarskoj, njima pomažu tamburaši pod vodstvom Jose Hajnalija. S pomurskim su se pjesmama pridružili pjevači iz Fičehaza, oni

Kušanje jela

Kada ti dosade računalne igrice

Ljeto je u punome jeku, ali se možda neki od vas i dosađuje jer nema priliku ići na plažu, roditelji rade, a zasićeni ste i računalom. Uvijek je dobra zabava nešto smisliti, nešto napraviti, a pogotovo ako radite s prijateljima. Ako nemate zamisao, nekoliko ćemo vam dati:

- ♥ Prosite staru plahu od mame i pretvorite je u slikarsko platno. Boje i kist jamačno imate što je ostalo iz škole, pa slikajte što god vam padne na pamet.

- ♥ Uvijek je zabavno puhati mjehuriće. Da biste izradili tekućinu za mjehuriće, trebaju vam ovi sastojci: šest šalica vode, pola šalice deterdženta, malo praška za pecivo, žlica glicerina i žlica gustina (škrob koji zgušnjava). Potrebna vam je samo slamčica i možete se natjecati u puhanju mjehurića.

- ♥ Izgradite šatoriće u indijanskome stilu u kojima se možete zabavljati.

Svjetski dan mladih u Krakovu

Svjetski dan mladih događaj je koji je od svog početka, 1984., kada ga je na Cvjetnicu ustanovio papa Ivan Pavao II., postao susretništem tisuća mladih iz čitavoga svijeta koji u središte svog života žele staviti Krista. Prvi službeni susret bio je 1986. u Rimu, na dijecezanskoj razini, a prvi međunarodni susret zbio se 1987. u Argentini. Do sada je Svjetski dan mladih održan u Rimu, Buenos Airesu, Santiago de Composteli, Čenstohovi, Denveru, Manili, Parizu, Torontu, Kölnu, Sydneyju, Madridu i Rio de Janeiru. Na 31. Svjetski dan mladih u Krakov, koji se održava od 26. srpnja do 1. kolovoza, stiže oko dva milijuna mladih iz 185 zemalja. Tema je ovogodišnjeg susreta Božje milosrđe. Krilatica je „Blago milosrdnima, oni će zadobiti milosrđe“.

Kalendar glavnih događaja Svjetski dan mladih Krakov 2016.					
26. 7. 2016. ponedjeljak / 1. susret	27. 7. 2016. utorak	28. 7. 2016. srijeda	29. 7. 2016. četvrtak	30. 7. 2016. petak	31. 7. 2016. subota
Dolazak sudionika	Katekize po jezuitskim grupama	Katekize po jezuitskim grupama	Katekize po jezuitskim grupama	Festival mladih	Eveta Miša
Festival mladih	Festival mladih	Dječak Svetog Oca	Festival mladih	Hudobnik na sjeveru bijelija	Najava slavljenog tjedna dana mladih
Program stranojta	Festival mladih	Festival mladih	Krikol pol	Slijepci za Svetog Oca	Valnice na u Biseru

Ova se krilatica izvrsno povezuje sa svetim Ivanom Pavlom II. i s Krakovom – kao mjestom u kojem je najveće svetište u čast Božjeg milosrđa u svijetu.

Mnoštvo djece u Drvrezbarskoj i likovnoj koloniji

Drvrezbarska i likovna kolonija u Sumartonu ima već dugu prošlost, lani je proslavila svoju 20. obljetnicu. Ove je godine održana između 20. i 27. lipnja, po običaju, u „Kamanovim goricama“ blizu Sumartona, u prekrasnom okolišu i ponajprije bila je posvećena odgoju podmlatka.

Sudionici kolonije

Prvu drvrezbarsku koloniju osmislio je Stjepan Radnai 1991. godine, a zatim od 1996. utemeljeno je Društvo drvrezbara u Sumartonu, od tada se kolonije organiziraju u njegovu okrilju, također pod ravnanjem g. Radnaja. Kolonija više od dva desetljeća okuplja drvrezbare iz Pomurja te raznih dijelova Mađarske i Hrvatske, a u posljednje vrijeme uključuje se i sve više slikara.

Kolonija je u početku željela očuvati tradiciju drvrezbarenja, ali u posljednje vrijeme uključuje se sve više amaterskih slikara, pa imamo i lončara. Njima se djeca vrlo raduju, naime za drvrezbarenje trebaju malo jače ruke, a i prilično je opasno jer može se i porezati, no hvala Bogu nijedne godine nismo imali veće ozljede. Ove smo godine željeli uključiti što više djece, jer na mladima svijet ostaje. Nadam se da će i među mladima biti onih koji će nastaviti tu tradiciju i s ljubavlju se baviti umjetnošću. – rekao je g. Radnai.

Inače, među sudionicima ima mnogo takvih koji su od prve do sadašnje kolonije sudjelovali u svakoj i stvarali. Umjetnička djela sumartonske kolonije krasi javna mjesta sela Sumartona, kipovi župnika i učitelja, kip sv. Martina, sv. Urbana, a i manje skulpture krasi pomurska naselja. Od njihovih sudionika umjetnika već su poznata imena slikara: Katy Vertarić, Erike Vegh, Zoltana Timara, Stanka Sabola; dr-

Raspelo u izradbi članova Društva drvrezbara

vrezbara: Csabe Csavasa, Ferenc Németha, Stjepana Radnaja, Miljenka Kranjčeca i drugih. Drvrezbari i slikari izvrsno surađuju i s umjetnicima iz Hrvatske, s naivnom školom, prošle su godine sudjelovali na njihovoj koloniji. Ovogodišnja kolonija nije imala posebnu tematiku, svatko je od sudionika donio temu pa su stvorene krajobrazne slike, portreti, mrtva priroda i kipići vezani za običaje toga kraja. Sudionicima najčešće daje inspira-

ciju upravo okolica, vinogradi, putovi s klijetima, priroda u vinogradu, cvijeće, drvo-redi, neki su naslikali dio sela Sumartona. Kolonija ulaže i u podmladak, mladim drvrezbarima i slikarima pomogli su već iskusni umjetnici, upućivali ih kako se drži oruđe, kakav oblik može dati drvo, na koji se način mogu miješati boje itd. Inače, drvrezbari rade i tijekom godine, ovogodišnji im je projekt bio izradba raspela od drveta koje je naručio Zoltan Štric i stavljen kod njihova podruma. Prema planu, ostvarena djela kolonije će biti izložena na raznim izložbama u Pomurju.

beta

Prvi pokušaji Grge Šatmana u drvrezbarenju

Četvrto izdanje biciklističkoga breveta Pannon 300

Prve julijske subote, isto tako kot i lani, hrabra četa biciklistov se je ganula od Murskoga Središća da bi cijeli dan provela na dvokolca i napravila 300 km do Koljnofa i najzad. O danu s posebnimi doživljaji nam, slično kot i lani, još jednoč je napisao izvješćaj Nenad Ciglar, glavni organizator ovoga putovanja ter tajnik Međimurskoga biciklističkoga kluba.

Na dvoru kulturnoga doma u Nardi

Start je opet bio iz Murskoga Središća, ujutro nas se okupilo 24 randoneura i dvi blagajnice iz TZ grada Murskoga Središća. Struktura je bila: 5 Međimuraca, 14 Hrvata, 1 Slovenac i 4 Bosanaca. Dakle, 23 muža i jedna „Iron Lady“. Trasa je bila jednaka prošlogodišnjoj, uz dodatak jedne nove kontrolne točke. Vozilo se prema sjeveru kroz mađarsko i austrijsko Gradišće uz nekadašnju Željeznu zavjesu, prolazeći pritom kroz brojna sela naseljena Hrvatima. U Petrovom Selu na 77. km, nakon 2 sata i 40 minuta vožnje smo se i ove godine zaustavili u maloj gostionici Nazdravlje, gdje smo ponuđeni kavom i pecivom. Budući da tempo grupe nije bio prebrz, bez žurbe, i tu smo se malo duže odmarali, jer je temperatura porasla i dala do znanja da nas čeka paklena vrućina. Sljedeća je kontrola bila nakon nepunih 20 km, u dvorištu nardarskoga doma kulture. Ova je prigodna kontrola uvedena jer je Narda mjesto zbratimljeno s Murskim Središćem. I ovdje smo srdačno dočekani i ponuđeni pecivom i kavom. Posebno nam je odgovaralo odmoriti se na travi u hladovini. Glavnina od petnaestak vozača krenula je dalje put Kisega, a kasnije pristigli mogli su uživati u pripremama tamburaša za Dane Hrvata u Sambotelu. Nakon dvadesetak kilometara stižemo u Kiseg, grad senjskog kapetana Nikole Jurišića, koji je 1532. grad obranio od Turaka. Primjereno tome je i nadzorna točka, ovaj put postavljena u dvorištu utvrde. I ovdje smo dočekani s pecivom hrvatskog domaćina. Taman kad je crkva označila „podne“, a to je samo u Kisegu u 11 sati, napustili smo ovaj simpatični grad, biser arhitekture i nakon nekoliko kilometara zajahali valove austrijskoga Gradišća. I dalje se nižu hrvatski natpisi na pločama dobrodošlice na ulazu gotovo u svako selo. Veći broj vjetroelektrana samo naglašava otvorenost prostora, a i govori da bi moglo biti i vjetra. Prolazimo kroza „Zemlju Frankovke“, te se iz austrijskoga Gradišća lagano spustimo opet u mađarski dio, u Koljnof

i poznati restoran Levandu. Na redu je odmor uz ručak. No i tu su se domaći Hrvati pobrinuli za naša suha grla. Ugodan, lijep i smiren ambijent na terasi u hladu, ali treba krenuti natrag. Očekuje nas još samo jednakih 160 km. Sunce je na maksimalnom režimu. Vjetar puše u prsa, upravo da malo smeta, ali i da smanji pakleni osjećaj. Vinogradi i žitna polja se smjenjuju pored nas. Nakon četrdesetak kilometara opet smo u Kisegu, a poslije toga opet nam slijedi dionica od četrdesetak kilometara izmjenjivim ritmom po neravnom terenu istočnih obronaka gore Geschriebenstein/Pisani kamen. Do posljednje kontrole opet u Petrovom Selu došli smo već pomalo na rezervi sa snagom. Lakše smo krenuli dalje osvježeni, a i temperatura je popustila. Cesta je postajala sve lošija, ali su barem šume pružale hladu. Uz jedno usputno stajanje i punjenje vode u nečijem vrtu, vratili smo se baš do punog mraka iza 21 sat. Konačno je uslijedilo opuštanje, pričavanje događaja i druženje na terasi pizzerije Vuri. Nogomet između Nijemaca i Talijana nismo niti doživljavali. U ovoj je borbi bilo i ranjenih, izbodenih, ali je tek jedan sudionik junački izgorio u žaru borbe i prije vremena napustio poprište. Na

pruženoj pomoći pri zbrinjavanju umornih biciklista zahvaljujemo: TZ grada Murskoga Središća i Dolores Vrtarić, Hrvatskoj samoupravi Petrovoga Sela, predsjednici Ani Škrapić-Timar, nardarskoj Hrvatskoj samoupravi, predsjednici Juliji Bošić-Nemet i načelnici Kristini Glavanić, kiseškoj Hrvatskoj samoupravi, predsjedniku Šandoru Petkoviću, koljnofskoj Hrvatskoj samoupravi i predsjednici Ingrid Klemenšić. Naravno, tu su i

Csaba Wagner iz Nazdravlja i Janoš Pinezić Johnny iz Levande, a Oscar ide za Timeu Horvat, samo joj fali bicikl da postane randonneurka.

Ingrid Klemenšić je dočekala goste u koljnofskoj Levandi

I. Hrvatski ljetni festival mladih

Hrvatska državna samouprava te Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ 5. – 6. kolovoza 2016. godine priređuju I. Hrvatski ljetni festival mladih u Brlobašu pokraj postaje Nacionalnog parka Dunav – Drava. Cilj je organizatora okupljanje i povezivanje mladih Hrvata u Mađarskoj iz svih regija.

Program ovih dana:

1. dan:

- 1) poslijepodne dolazak gostiju
- 2) susret tamburaša, glazba na otvorenome
- 3) večera
- 4) druženje
- 5) smještaj u šatorima (svatko za sebe osigura šator).

2. dan:

- 1) dolazak gostiju
- 2) objed, predstavljanje gastronomije različitih regija
- 3) od 9 do 18 sati krstarenje brodom na Dravi
- 4) u 16 sati kulturni program
- 5) u 20 sati plesničica
- 6) u 22 sata koncert Begina
- 7) u 24 sata vatromet.

ŠELJIN – Od 5. do 6. kolovoza u tom se gradu priređuju svečanosti i programi vezani uz Dan grada Šeljina i Festival lubenice. Tako je 5. kolovoza, s početkom u 17 sati svečana sjednica gradskog vijeća uz dodjelu ovogodišnjih odličja i priznanja. Dan 6. kolovoza u znaku je Foruma o poljodjelstvu, te niza programa za stanovništvo svih dobi, uz koncerte na otvorenoj pozornici kod gradskog bazena, vatromet i ulični bal.

DARANJ – U organizaciji Seoske i Hrvatske samouprave, u subotu, 30. srpnja, priređuje se Dan sela. U sklopu cjelodnevnoga programa bit će malonogometni turnir od 8.30, zainteresirani mogu sudjelovati u natjecanju u kuhanju od 9.30, te natjecanju u dartsu od 10 sati, u 13 je sati zajednički objed za stanovnike sela i goste, kulturni program počinje u 15.30, sudjeluju Tamburaški orkestar Biseri Drave, daranjska Plesna skupina ClapDance, Plesna skupina Diamonds iz Görgetega, daranjsko Društvo umirovljenika, Füred Rock Szín Köz iz Kaposfüreda i Nagyatádi kötélugró klub. U 20 sati počinje Modern Hungária Slágershow, a poslije je bal sa sastavom Dinamit. Završetak je dana vatromet u 22 sati.

PUSTARA – Hrvatska samouprava organizira Hrvatski ljetni tabor od 25. do 31. srpnja za djecu osnovnoškolske dobi (prijaviti se mogu djeca od 6 do 14 godina). Djeca će u taboru moći boraviti od 9 do 16 sati. Tijekom tabora bit će organizirane radionice, športski programi, predstavljanje hrvatskih običaja, organizirat će se izleti u okolicu, odnosno u Adrenalin-park u Zalaszabar, u Aquacity u Jegersek, te na kerečke bazene. Tabor je besplatan i nudi besplatnu prehranu za sve sudionike. Prijaviti se može do 20. srpnja u pustarskoj Seoskoj samoupravi kod gđe Agneš Ifka Prekšen na telefon: 93/383-301, 30/371-6192.

TILOŠ – U tome malom šomođskom naselju kod ušća Mure u Dravu, 31. srpnja priređuje se Dan mađarsko-hrvatskoga prijateljstva, odnosno blagdan sv. Ane. Tog će dana biti otvoren privremeni granični prijelaz na Dravi između Tiloša i Legrada, cijeli dan (od 9 do 21 sata) prometovat će brodica na Dravi, pa ljubitelji prirode mogu uživati u ljepotama dravskoga krajolika. Posjetitelje očekuju i razni programi. Od 10 sati će se govoriti mađarska, a od 11 sati hrvatska sveta misa u crkvi sv. Mihajla. U mjesnom domu kulture bit će uređena izložba „Život u Tilošu“, a u 16 sati počinje kulturni program. Među raznim mađarskim izvođačima nastupat će i keresturski Tamburaški sastav „Kitica“. Cijeli dan traje sajam rukotvorina, kušanje gastronomskih specijaliteta.

HRVATSKI ŽIDAN – Vjeroopćina i Hrvatsko katoličansko vjersko i kulturno društvo Hrvatskoga Židana Vas srdačno poziva na tradicionalno shodišće prilikom svetka Snižne Marije, 7. augustuša, u nedilju, k Peruškoj Mariji, početo od deset uri na dvojezičnu svetu mašu. Glavni celebrant maše je László Németh, biskupski namjesnik, uz dr. Antona Kolića, farnika u mirovini iz Austrije, i domaćega duhovnika Štefana Dumovića. U 12 uri je agape, potom pak zatvaranje omladinskoga katoličanskoga tabora. Ako je godinasto vrijeme, onda je maša u mjesnoj crkvi.

HRVATSKI ŽIDAN – Od 1. do 7. augustuša će se održati 23. Peruška tabor za katoličansku omladinu Gradišća, na koji se je i ljetos najavilo već od šezdeset dice. U nomadskom taboru katoličanske mladine, pod peljanjem Petra Horvata, su na programu, kot svako ljetno, predavanja, meditacije, igre, športska naticanja, izleti, ture i razne djelaonice za sudionike, od 12 do 16 ljet starosti. Pokrovitelj tabora je i ovput mjesni farnik Štefan Dumović.

HRVATSKI ŽIDAN – Za Udom će i u Hrvatskom Židanu skupa s vjernici svečevati svoju srebrnu mašu rodjeni Velikoborištofac Ivan Karall, zato se pozivaju svi vjernici iz cijele okolice 5. augustuša, u petak, u 17 uri u židansku crkvu Sv. Ivana Krstitelja na svečani crkveni obred i srebrnomašni blagoslov.

BOJEVO – U organizaciji Hrvatske i Seoske samouprave, u subotu, 30. srpnja, priređuje se proštenje „Sveta Jana“. Program počinje u popodnevrim satima: u 15 sati je izložba radova bojevskih slikara u športskoj dvorani; u 16 sati je sveta misa na hrvatskom i mađarskom jeziku u mjesnoj katoličkoj crkvi. Kulturni program počinje u 17.30, u njemu sudjeluju KUD-ovi s obje strane Drave: umirovljenici iz Bojeva i Izvara, KUD Sesvete, KUD Ždala, barčanski pjevački zbor, sastav Sesvete. U 19 sati je večera za pozvane goste, a zatim druženje uz glazbu. Pokrovitelji priredbe jesu: Hrvatska samouprava Šomođske županije, Ministarstvo ljudskih resursa, Hrvatska državna samouprava, Zajednica podravskih Hrvata, Savez Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Đuretin“.